

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

KH 16.03.2026 § 93

83/00.01.06/2026

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää

- 1) merkitä asian tiedoksi
- 2) todeta, että Keuruun kaupunki ei anna asiasta lausuntoa.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Perustelu

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain (410/2015) muuttamisesta. Esityksessä selkiytettäisiin valtiovarainministeriön toimivaltaa ja roolia kuntien toiminnan ja talouden varautumisen yleisessä ohjauksessa ja seurannassa. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä muita muutoksia. Lausunto pyydetään antamaan 31.3.2026 mennessä lausuntopalvelu.fi-palvelussa, josta lausuntopyyntö on kokonaisuudessaan tutustuttavissa: [Lausunto - Lausuntopalvelu](#).

Tausta

Valtiovarainministeriön tehtävistä säädetään kuntalain 10 §:ssä, jonka mukaan valtiovarainministeriö seuraa yleisesti kuntien toimintaa ja taloutta. Säännöksen voidaan tulkita jo nykyisin antavan ministeriölle toimivallan seurata kuntien varautumista osana kuntien toiminnan ja talouden yleistä seurantaa. Sen sijaan kuntalaissa tai muualla lainsäädännössä ei ole säännöstä, joka antaisi valtiovarainministeriölle selkeästi toimivallan yleisesti ohjata kuntien toiminnan ja talouden varautumista. Tilanteen selkiyttämiseksi lakiin lisättäisiin säännös, josta ministeriön ohjaustoimivalta kävisi nimenomaisesti ilmi.

Kuntalaissa on lisäksi havaittu tarve täsmentää vaikuttamistoimielinten oikeutta tehdä kuntalain mukaisia aloitteita. Nuorisovaltuuston aloiteoikeuden tarkentaminen edistäisi osaltaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmakirjauksen tavoitetta, jonka mukaan hallitus edistää nuorten osallisuutta ja alueellista yhdenvertaisuutta muun muassa vahvistamalla nuorisovaltuustojen asemaa kunnissa ja hyvinvointialueilla. Vanhusneuvostoa koskevaa sääntelyä tulisi muuttaa myös siten, että vaikuttamistoimielimestä voitaisiin käyttää vanhusneuvoston sijasta sellaista nimitystä, joka kuvaisi paremmin sen edustamaa paikallista väestöryhmää.

Nykyinen kuntalaki ei edellytä, että konserniohjeessa tulisi olla määräykset kunnan tytäryhteisöjen varautumisesta. Tytäryhteisöjen varautumista olisi kuitenkin perusteltua vahvistaa konserniohjeen

kautta. Tämän vuoksi lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan konserniohjeessa tulisi antaa tytäryhteisöjen varautumista koskevat tarpeelliset määräykset. Lisäksi lakia on tarve täsmentää kirjanpitolain soveltamisen ja kunnan toimintakertomuksessa annettavien tietojen osalta.

Tavoitteet

Esityksellä parannettaisiin valtiovarainministeriön edellytyksiä ohjata yleisesti kuntien toiminnan ja talouden varautumista. Ohjauksella pyrittäisiin lisäämään kuntien varautumisen tasoa ja sen yhtenäisyyttä, ja siten parantamaan kuntien edellytyksiä selvitä tehtävistään normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Lisäksi esityksellä tehostettaisiin kuntien riskien hallintaa ja kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöiden varautumista, edistettäisiin taloudellisen vastuullisuuden tiedostamista ja raportointia osana toimintakertomusta sekä parannettaisiin kuntien talouden vertailukelpoisuutta. Esityksellä myös vahvistettaisiin kunnan vaikuttamistoimielinten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä mahdollistettaisiin vanhusneuvoston nimeäminen nykyistä joustavammin.

Kuntaliiton lausunto

Kuntaliitto on antanut lausunnon valtiovarainministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta (VN/34874/2025). Lausunto on luettavissa Kuntaliiton verkkosivuilta: <https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/yleiskirjeet-ja-lausunnot/lausunnot/kuntaliiton-lausuntoluonnokset-kunnille>.

Samanaikaisesti kuntalain muutoksen kanssa valmistelussa valmiuslakia koskeva muutos. Lausuntoaika on päättynyt 28.2.2026. Kuntaliiton lausuntoluonnokseen voi tutustua verkkosivulla: [Kuntaliiton lausuntoluonnos valmiuslaista 2026.pdf](#)

Toimivalta

Kuntalain § 39 mukaan kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Valmistelija

Konsernipalvelujohtaja Päivi Vauhkonen,
paivi.vauhkonen(at)keuruu.fi, p. 040 158 1656

Hallintosihteeri Sonja Rakkola, sonja.rakkola(at)keuruu.fi, 040 630 5660

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Tiedoksi

Hallintosihteeri

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto